

Dramaťák by měl vždycky dbát na psychické zdraví

Rozhovor s Pavlem Skálou

Neděle je na Mladé Scéně nedělí plnou Pavla Skály, takže jsi se evidentně nenudil. Jak to šlo?

Já bych tě opravil. Nemám celou neděli, protože jedno z představení vytvořil můj žák sám. On se během karantény taky nenudil, využil svojí energii, která ho táhne k nonverbálnímu divadlu, zajistil si lektory z HAMU, se kterými se učil online pantomimu, a z toho vytvořil tohle představení. To je pro mě takový hřeb toho, na co jsem pyšný. Jinak jsem se samozřejmě nenudil. Snažili jsme se během karantény vytvářet věci tak, aby byly pro děcka stravitelné. Což ale dělal každý pedagog. Potom jsme s Honzou Mrázkem (JaM, pozn. redaktora) vytvořili festival Pošli to dál, v jehož rámci jsme dělali živou kulturu z domova. A jakmile to šlo, potkali jsme se a něco tvořili.

Jaká pro tebe byla pandemie?

Díky pandemii jsem začal poslouchat vlastní tělo. Posledních sedm let jsme s děckama pořád někam jezdili, dostávali různé příležitosti kde hrát a zpětně si myslím, že jsem tenkrát hodně zanedbával sám sebe. A tak jsem během karantény začal cvičit, což teda teď všude říkám i píšu na Facebooku. Je pro mě důležitý, že jsem začal poslouchat vlastní tělo a naučil se nebýt pasivní, ale aktivní. První karanténa pro mě byla jako vysvobození, protože kdyby nenastala, asi bych vyhořel. Díky pandemii mám znovu radost z hraní po festivalech i obecně ze setkávání.

A jaká byla pandemie pro tvoje dramaťáky?

Já si myslím, že korona byla složitá pro všechny. A úkolem všech pedagogů bylo přijít na to, jak udělat, aby děcka pořád nekrnely před počítačem. Takže my jsme si hned na začátku korony před rokem dali dva týdny voraz, protože jsme před tím pořád někam jezdili. A potom jsme pomalu začali tvořit, protože nám to začalo chybět. Největší průser bylo otevření škol v prosinci. Tam jsme dostali naději, že otevrou školy a potom nás

to dost zničilo. A když každé z dětí mělo jinak nastavený rozvrh a některé trávily třeba osm hodin denně před počítačem a pak měly být ještě dvě na dramaťáku, byl to prostě nesmysl. Dramaťák by měl vždycky dbát na psychické zdraví.

Jak jsi to řešil?

S kolegyňmi jsme se snažili dostávat je co nejvíc ven.

Představovaly nám v přírodě svoje oblíbená místa, měly venku natáčet grotesky, četly knížky. Dělili jsme jim hodiny ne proto, aby se flákaly, ale využívali jsme toho času konceptně, aby měly volno ve chvílích, když ho potřebovaly.

Bohužel jsi letos na Mladý jenom den a kousek, takže ji asi nemáš čas moc prožívat, ale těšil ses?

Mladá je pro mě jeden z nejoblíbenějších festivalů. A to nejen proto, že ho dělají Lenky, které jsou úžasné a báječné, ale i proto, že je to festival, na kterém se podílejí mladí, a to nejen tvorbou, ale i organizací. Včetně mladých barmanů. Je to tu vždycky příjemné, protože je tady výborná atmosféra. A nevím, jestli je to tím mladým divadlem. Dneska ráno jsme odehráli tři špíly a pak hned jeli 4 hodiny sem, úplně zničený. Ale jakmile sem přijedeš, víš, že se budeš mít o čem bavit, protože jsou tady všichni děsně friendly. A to mi přijde jako základ dobrého festivalu. Mladá je jeden z mých nejvíce nejvíce srdíčkových festivalů.

JJ

Matěj Výborný, Most: Kolem a kolem

Nepotřebuji slova

Rozhovor s Matějem Výborným

Jaké máš pocity?

Hodně smíšené. Oproti včerejšímu představení v Písku mi vyšlo mnohem míň věcí. Ale obecně se v inscenaci cítím dobře, protože tam mám významy, které jsou mi blízké.

Je to tedy čistě tvoje autorská věc. Jak vznikala?

Minulý rok jsem díky členství v souboru, který se hodně věnoval pohybu, došel k tomu, že je mi v divadle blízký pohyb a nepotřebuji slova k tomu, abych něco projevil. Tak jsem se rozhodl jít touto cestou. Myslím si, že pro mima, nebo obecně kohokoliv, je dobré, umět si to sám zrežírovat, připravit scénografii, dramaturgii. Našel jsem si téma, které mě baví, nějak jsem ho zpracoval a za zhruba půl roku práce vznikla tato inscenace. Na začátku jsem pracoval s tématem rodiny, ale samovolně jsem přešel k tématu samoty. Nakonec jsem se pokusil obě témata spojit.

Mluvíš o roli mima – jedná se o cestu, kterou by ses rád dal?

Rozhodně. Rád bych se dostal na HAMU na katedru nonverbálního divadla, ale zajímá mě spousta pohybových žánrů a obecně i ta barevnost těla. Líbí se mi, když dokážeš tělem vyjádřit v podstatě cokoliv. K pantomimě jsem se dostal přes Aničku Kukučkovou, která mě i následně přeposlala k dalším pedagogům, se kterými teď pracujeme na technikách práce s imaginárními rekvizitami apod.

Představení je hodně minimalistické, ale zároveň tam máš pár jasných věcí, tři kusy oblečení na věšáčkách, tři hrnečky i jasnou hudbu. Co pro tebe znamená ta hudba?

Tím, že jsou to samostatné bicí s jasným rytmem, může skrze ně divák vnímat sama sebe. Je to rytmický koloběh, při němž člověk vnímá sebe a svůj vlastní vývoj.

Máš s touto inscenací plány do budoucna?

Doufám, že budu mít ještě možnost představení hrát a vylepšit, protože je mi blízké. Ať už tím, co tam mám já pro sebe, což nemusí být divákovi hned zřejmé, a také proto, že bych rád představil pantomimu lidem, kteří o ní tolik neví a představují si pod ní jenom mimy s klouboučkem předvádějící zed'. Samozřejmě tam používám klasické prvky staré pantomimy, ale snažím se jim dát hlubší smysl.

Zalíbilo se ti pracovat sám, nebo bys v budoucnu chtěl pracovat v týmu?

Fascinuje mě pracovat sám, spoléhat se sám na sebe. Člověk se tím učí věřit sobě samému, musí si vše umět obhájit a naučit se o tom komunikovat s lidmi. Ale příští rok už jsem domluvený se svojí kamarádkou Jančou Havlovou na práci na inscenaci, ve které chceme spojit pantomimu a tanec.

Konzultoval jsi to s někým v průběhu zkoušení?

Konzultoval jsem to se svojí přítelkyní, která mi za normálních okolností představení svítí. Ta mi říkala, jak to pro ni funguje a podle jejího feedbacku jsem to upravoval. Jinak jsem to až do prvního hraní s nikým jiným nekonzultoval.

JJ

Furt někdo...

Recenze

To je napsáno v rubrice Pár slov o inscenaci Kolem a kolem. Paradoxem je, že autor nevysvětluje - ani názvem, ani touto anotací, co od představení čekat. Nechává tak velký prostor dohadům, a zároveň velký prostor pro vlastní imaginaci diváka. Ten si může téma příp. příběh inscenace interpretovat mnoha různými způsoby (což se také podle reakcí na diskusi skutečně dělo).

One-man show Matěje Výborného z mosteckého ZUŠ se zapíše do historie Mladé scény jako vůbec první pantomimické představení, které se kdy na festivalu objevilo. Autor, režisér a protagonista v jednom sám sobě přichystal výraznou výzvu. Vytvořil více než půlhodinové představení, v němž ukázal svou technickou vybavenost, a pohybové dispozice, a v souvislosti s dalšími dvěma nedělními představeními předvedl rozsah a proměnlivost svého talentu.

Pantomima (i dnes, kdy se o novou vlnu její popularity zasloužil Radim Vizváry) je stále poněkud rozpačitě přijímaným žánrem, Popelkou, s níž si nevíme rady: buď jí na základě špatných zkušeností s pantomimickou bílou posunčinou lehce pohrdáme, nebo se obáváme, že nepochopíme, co chtěl protagonista říci). Má v sobě tedy lákavost i riziko, které se Matěj Výborný statečně rozhodl podstoupit.

Při příchodu do sálu spatříme mladého muže v černém spícího na předscéně. Za ním se rýsují tři ohrádky/kotce/byty a nad nimi stylizované kříže, na nichž jsou navlečeny různé druhy svrchníků - sako, košile, mikina s kapucí. Scéna samotná vypadá lákavě, a je v ní ukryto tajemství. Na počátku se protagonista probouzí, a provádí s fiktivními rekvizitami základní úkony ranní hygieny (pozn. jsou to vlastně taková stylistická cvičení, základní abeceda pantomimy). Po pohledu do zrcadla začne postupně komunikovat s "obyvateli" jednotlivých kotců-bytů, skokem dovnitř prostoru se stává někým jiným, a výskokem z něj zase iluzi zruší. Součástí tohoto procesu je až iritující zvuk bubnování. Součástí komunikace s fiktivními postavami je nalévání a různý styl servírování čaje ze skutečné konvič-

ky. Můžeme se jen domnívat, proč se najednou objevuje reálná rekvizita; patrně se tu počítá s efektem zvuku nalévání a cinkání hrnčků.

A tady začíná rej otazníků v divákově hlavě, který vydrží až do konce představení. Kdo jsou ti lidé? Jací jsou a proč jsou tady? Jsou to různá alter ega hrdiny, který se podle toho, jak se vyspí, cítí jako mladík, stařec nebo muž v plné síle? Nebo jsou to portréty někoho z rodiny, s nímž se muž v černém konfrontuje? Nebo jsou to jen sousedi či neznámí lidé koexistující vedle sebe, a nakonec propojení tímto mužem v symbolickém harmonickém spojení? Odpovědi na tyto otázky zůstanou nezodpovězeny, ale vlastně to nevadí. Ten, komu nestačí vychutnat si přesně, do důsledků vypracované minietudy jako zapalování cigarety, mytí rukou, odmykání dveří apod., může ve své imaginaci spřádat nejrůznější představy o tom, kdo jsou ti lidé a třeba se s některým z nich i ztotožnit. Ráno budu bezpochyby provádět hygienu a veškeré banální zautomatizované pohyby s větší pozorností, třeba jen proto, abych si ověřila, jestli to dokážu v civilu udělat s takovou autenticitou jako Výborný na jevišti.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Autorské dílo Matěje Výborného. Na Mladé scéně jsme ještě neměli pantomimické představení. Je častý odpor k pantomimě.

Gesta byla přesná - vždycky jsem si dokázala představit co dělá, ale působilo to chaoticky, protože se v pantomimě neorientuju. Cítila jsem emoce. Slzy a pot. Dopracovanost. Na začátku jsem si řekla - já to nepochopím. Pak jsem zjistila, že to nevadí.

Tanečnice se ptá: Máš zkušenost s tancem? Mim odpovídá: Nemám, ale příští rok bych chtěl mít.

O čem to teda bylo? Nechávala jsem se unést skvělou technikou, takže jsem to nenavnímal jako celek. Celek jsem nepotřebovala a tím pádem ho nehledala. Ze začátku jsem vůbec netušil a přicházel na to až několik hodin po představení. Víme, že tam jsou tři postavy, za mě: čtyřicátník, starý tatínek a syn. Ale každý, s kým jsem se bavil, to viděl jinak. A kdo je vůbec Matěj sám? Náповědu jsem hledala v tom čaji... Všechny postavy jsou vlastně on.

Jiřina Lhotská Sympatický začátek práce člověka, který se chce tímto směrem vydat. Matěj sám má nějakou představu o tom, co chce říct.

Buď příběh člověka, který si něco řeší s blízkými. Nebo si řeší problémy sám se sebou. Nejsme si jistí, kterou z těch verzí si Matěj zadal. Schopnost předat téma skrze pantomimu musí být silnější. Jakým způsobem tu techniku, kterou už má, použít pro příběh. Na začátku pohledem komunikuješ s námi - pak se to ale vytratí, falešný klíč.

Jana Soprová Svého času jsem vyučovala na HAMU - u Matěje jsou dovednosti vzácné i pro studenty končícího bakalářského studia. Abeceda pantomimických dovedností, stylistická cvičení.

Hledala jsem si příběh. Alter ega? Nebo příběh člověka, který touží po čajovně, aby sdružovala lidi? Předpokládám, že ani jedna verze není správná.

Oskar Hulák usnul.

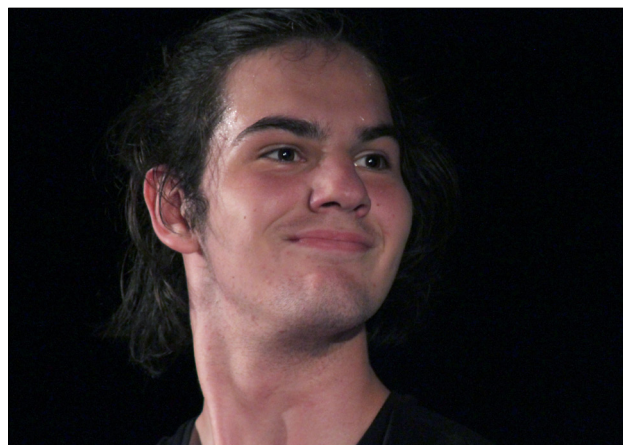
Viktorie Čermáková Proč tam byli namalovaní ti malinkatí panáčci. To je moje důležitá otázka. Nejsou to kříže? Sympatické, díky za odvahu. Vidím, že odněkud někam míříte, ale vůbec tomu nerozumím. Neviděla jsem tam

žádnou nutnost k harmonizaci problému, byl jste harmonický od začátku. A proč jsou tam ty hrnečky, když je to pantomimické!

Štěpán Pácl Nebyl to dnes jen mostecký festival, ale i Matějův festival - viděli jsme tě třikrát za sebou. Chci ocenit tu proměnlivost. Je příjemné potkat se s hercem, který si je velmi vědomý toho, co dělá. Pantomima je takový zapomenutý druh, který je něčím vzrušující. Pro to, o čem jsi chtěl hrát, byla pantomima dobře zvolená. Jsou tam spíš prostředky než cíle. Cílem je sdělení, ne to, že jsi se naučil zrovna tyto prvky.

Matěj: Panáčci - když jsem to hrál poprvé, měl jsem tam scénu, kdy je tam maluju, pak jsem tu scénu vyhodil.

JaM

Reservé, ZUŠ Floriana Leopolda Gassmanna, Most: zRÁDCI LIDU

Řekli nám to tak nějak ve dvou větách

Rozhovor se souborem Reservé

Co vy a moderní dějiny? Jak důležité pro vás jsou?

Hodně. Tato inscenace je založená na tom, že ani my jsme toho o politických procesech původně moc nevěděli, a právě proto jsme to chtěli předat dál. Myslíme si, že znalost moderních dějin je pro každého z nás hodně důležitá a je třeba se jimi zabývat. Chvilku po začátku příprav této inscenace jsme tuto část historie probírali ve škole při dějepisu. V podstatě jsme to ani neprobírali, řekli nám to tak nějak ve dvou větách. Byly procesy, byla tam Milada Horáková... Myslíme si, že by se o událostech z dvacátého, jednadvacátého století mělo mluvit mnohem více.

Narážím na vlastní zkušenost, kdy jsme ve škole sice probírali pravěk hned třikrát, na základní škole a dvakrát na gymnáziu, ale k moderním dějinám jsme se dostali až ke konci septimy/oktávy, když už všichni myslí na maturitu a vysoké školy.

Honza: Já jsem měl to štěstí, že jsem měl na střední škole seminář moderních dějin, ale ani tam jsme se vlastně období komunismu moc nevěnovali.

Z jakého důvodu jste se rozhodli pro tuto inscenaci?

Jeden z důvodů byla rozhodně potřeba rozšířit povědomí o tomto problému. Jak se diváci mohou dozvědět ze začátku z nahrávek, spousta lidí vůbec neví, o co jde. Jsou lidé, co si ani neuvědomují souvislosti dějin s tím, co se děje v dnešní době. Také si myslíme, že je důležité, aby lidé pochopili, že to nebyla jen jedna osoba, ale stovky lidí, které potkal stejný osud.

Jak jste zmínili, v úvodu inscenace zaznívají výpovědi různých lidí z nahrávky. Jedná se o autentický záznam?

Ano. Jedná se o naše vrstevníky, kteří nic neví. Ptali jsme se jich v rámci procesu tvorby. Pavel (Skála, kdo jinej pozn.red.) nám řekl, ať vyběhneme ven a ptáme se lidí.

Jaký je váš názor na aktuální politickou situaci? Protože to s tím trochu souvisí, předpokládám.

Tristní. A to si myslím, že je všeřikající. Ale bylo by super, kdybychom v rámci apelu na naši generaci upozornili na případné riziko opětovného vzniku totalitního režimu. Lidé musí chodit k volbám, zajímat se o souvislosti a moderní dějiny.

Jaké jsou na inscenaci zatím reakce?

Jednou se na nás byla podívat babička jedné ze členek. Na konci představení si stoupla a řekla, že ji to silně zasáhlo, protože to sama zažila a byla v roli té zmanipulované holky. Jedna divačka nám řekla, že kdyby v divadle seděla ještě chvíli, začne sama věřit režimu a odejde s pocitem, že měli komunisté pravdu. Ale poté jsou tam i lidé, na které téma vůbec nedolehlo.

JJ

Byli jednou zRÁDCI LIDU...

Recenze

Představení spolku Reservé ze ZUŠ F.L.Gassmanna z Mostu pod názvem zRÁDCI LIDU se řadí do politicky a společensky angažovaného programu, kterým se soubor Pavla Skály zabývá. Po loňské Malále, mapující život pakistánské nositelky Nobelovy ceny za mír, se i letos vrátili k ženským osudům v život ohrožujících podmínkách. Zatímco Malála hovořila o zemi a problémech vzdálených, zRÁDCI LIDU mapují dokumentárním způsobem temnou část ČESKÝCH poválečných dějin, totiž dobu následující bezprostředně po Únoru 1948 a procesy 50. let minulého století. Podle obsahu inscenace je jasné, že se nejedná o náhodný výběr tématu. Jde se o události, které (i ve spojení s výročí popravy Milady Horákové) dnes v naší společnosti rezonují. Nebo alespoň v naší sociální bublině můžeme mít dojem, že rezonují. Když ovšem pohlédneme kousek dál jak ve společnosti, tak třeba za geografické hranice - nemusí téma manipulace a hrůz spojených s touto dobou, být vnímáno zcela jednoznačně. Vždyť obraz hravých rozjásaných pionýrek, které zpívají a tančí na jevišti ve stejnokrojích, uzavzují divákům veselé červené čátečky a nabízejí čokoládu, i klidné přiznání Horákové, kterou na jevišti skutečně přistihneme při tajné schůzce, napoví jen těm, kdo vědí... A tak vlastně nejsuggestivnějším obrazem zůstává mučení vodou novinářky Františky Plamínkové, které je zjevné bez vysvětlování.

Pokud ovšem počítáme se zasvěceným publikem, které ví, o co jde, je třeba souboru přiznat preciznost zmapování tehdejší situace (i když kontext s koncem války a důvodem vzestupu komunistů chybí). Jedná se ale o velké plátno dějin, hrdinů, kteří přišli o život, o zobecnění problémů této doby prostřednictvím náznakových kostýmů, útržků autentických projevů a konfrontace strany soudců a obětí. Bez drobných osobních detailů, řekněme minipříběhů, jak dobu prožívali lidé, kteří velké dějiny netvořili, však mnohé zůstává nedopovězeno. Divák se nemá s kým ztotožnit. Podobně jako u Bílé nemoci uvedené zde před pár dnů tak představení zůstává na úrovni dokumentu, konstatujícího známá fakta, která v sobě sice obsahují hrůzy doby, ale zůstávají pro nás trochu odtazitým svědectvím o této kapitole naší historie.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Nové informace jsem nenačerpala. Bylo to propojené v krátkém časovém úseku. Absolutně mě dostalo, když tam byl dopis Milady Horákové její dceři... nikdo nesprávi, jaká bolest byla způsobena. Ve škole to pro mě byly informace, tady to byly emoce. Ty dějiny to udělalo osobní. Ono to vlastně není jen o Miladě, je to i o jiných lidech. Pionýrky - křečovitá síla propagandy. Uvázaly mi šátek, vecpaly mi čokoládu, i když jsem protestoval. Jako bych se ocitla v padesátých letech. Jsem ráda/nerada.

Je tu někdo, kdo měl problém to přijmout? Nemohu říct, že bych to nepřijala. Ten tlak byl ale nesnesitelný, nebylo v tom lidství, až na konci.

Viktorie Čermáková Je pro mě těžké mluvit potom, co jsem slyšela od vás. Možná generační problém? Byla jsem ráda za ten dokument na začátku. Ale mně to nějak nestačí - žila jsem v té době a toho nátlaku a krutosti tam bylo strašně málo. Neviděla jsem tam důvody. Strach? Z čeho plyne ten strach? Možná jsem stará škola, ale pro mě je nosný příběh. Nic víc než strašně obecné věci mi to nepřineslo.

Štěpán Pácl Oceňuju na Pavlově práci, že je tam velká a dobrá zkušenost, jak hereckým viděním, tak inscenačním myšlením. Moc se mi líbil začátek a prostorové řešení. Voskovec vypráví, jak na Hlasu Ameriky vysílali do protektorátu - dopustili se tam mnoha špatných vysílání, protože podlehli zase propagandě spojenců. To je velké nebezpečí pro nás. My se na to díváme z odstupu a víme, kdo byl hodnej a kdo byl zlej. Tady to bylo od začátku jasně nastolené. Ještě se tam někdo o něčem rozhoduje? Má někdo ještě možnost nějak volit? Divadlo není místo pro to aby se ukazovaly věci, které jsou zjevné. Opět volám po dramatu.

Jana Soprová Cením si toho, co mostečtí dělají. Zaměření se na ženské osudy - moje lehce feministická nota. Problém jako u Bílé nemoci - jsme tu v bublině lidí, kteří jsou informováni, co se v těch padesátých letech dělo. Schází tam osobní příběh.

Jiřina Lhotská Mikropříběhy - mikrodramata. Moje dva zážitky: jako pětiletá jsem přišla do kuchyně, maminka s tatínkem měli puštěné rádio. Tatínek to rádio vypnul, a

oni stáli a nic neříkali. Cítila jsem bezmoc, nikdo mi nepomůže, když i rodiče se bojí. A jednou jsem přišla do školy bez pionýrského šátku. Paní učitelka mě vyvolala k tabuli a řekla, že mám důtku a že si musím dojít domů pro šátek a mám neomluvenou hodinu.

Říkám to proto, že tyto osobní mikromomenty mohou tuto situaci vyjádřit víc, než spousta slov.

Soubor Vybírali jsme z vícero témat. Neříkám, že úplně všichni jsme se shodli, ale vybrali jsme. Už předem jsme si řekli, že chceme pracovat s historickým tématem. Dobové prameny, dopisy, dokumenty. Pavel: Dovolím si říct, že všechno jsme dělali skupinově.

JaM

Všecky Barvy, ZUŠ Floriana Leopolda Gassmanna, Most: Soví zpěv

Komunikujme

Rozhovor se souborem Všecky barvy

Zkoušení?

(rozpačitý smích) Róza: velká bolest, Ivan: spolupráce, Matěj: přínos, Róza: žádný spánek, Julča: objevování, Aneta: užívání si, Matěj: blízkost, Viktor: empatie, Róza: soucítění.

Jaro 2021?

Matěj: očekávání, Róza: sebepoznání, Viktor: napětí, Šimon: nasrání, Julča: spěch.

Pavel Skála?

Matěj: učitel, Róza: bůh, Julča: zajímavý člověk, Viktor: nervózní člověk, Kačka: všestranný člověk, Aneta: sportovec, Róza: workoholik, Kačka: opora, Viktor: nespáček.

21. století? A tím se už trochu ptám na téma vašeho představení.

Šimon: technologie, Róza: nelidskost, Kačka: samota, Matěj: daleko, Kačka: nedorozumění, Viktor: málo společností, Aneta: nezáměr, Šimon: dostupnost, Julča: blízkost.

Jaký zážitek ze zkoušení vám jako první vytane v mysli?

Onanie - občas/často. (smích) Takový přeřek. Řekneme, že herec se vcítil až moc. Tak jsme si z toho udělali takový vtípeček. Nebo Bohemian Rhapsody. (hromadné jóóó) Už jsme se nudili na zkoušce, tak jsme pustili do sálu Bohemian Rhapsody a řádili. Nebo příchod nových lidí do procesu. Vystřídalo se spousta lidí. Zbyli tu podle měti, který to chtějí dělat. (hromadný souhlas)

Zdá se, že proces zkoušení byl dlouhý. Kdy to začalo?

(spor, jestli to bylo 2017, 2018 nebo přelom 18/19)

Když už jste zkoušeli v prostoru a Pavel Skála vás režíroval, co bylo to nejdůležitější, co od vás požadoval?

Šimon: Vědět, co je za slovy, která říkáme.

Matěj: Myslím, že obecně pochopení postav se všemi okolnostmi, které právě prožívá. Nejenom v příběhu, ale i mimo něj.

Róza: Vědět o ní úplně všechno, i co měla k snídani.

Silný moment pro mě byla kooperace velkého chlapa Matěje (Armína) s Anetkou (Gézou), které je třináct let. Jak vám to při hraní funguje?

Matěj: Když Anetka přišla, hned od začátku bylo vidět, že se v tom umí pohybovat. Pro mě to byl signál, že s ní můžu mnohem jistěji fungovat. Pak jsme začali nacházet barevnost ve scénách.

Jak ses cítila mezi staršími?

Aneta: Já jsem byla strašně ráda, že jdu mezi ně. Potom jsem se trochu bála, že mě nebudou mít rádi, nebo se jim nebudu líbit. Ale myslím, že mě docela vzali. (smích) Julča: Když poprvé byla Anetka na zkoušce, tak jsme tam seděli vzadu a Anetka vpředu něco říkala s Matějem. A Róza mi řekla: „Čum, ta je úplně skvělá!“

Co vám přijde jako nejdůležitější sdělení inscenace Soví zpěv?

Viktor: Abychom lidem sdělili, že za ně všechno moc dělají technologie, včetně psychického a fyzického kontaktu. A že technologie nefungují pořád a kdykoli se může něco pokazit a najednou jsme odkázáni sami na sebe, na spolupráci.

Kačka: Komunikujme!

Matěj: Snažit se pochopit druhé. Jak blízké, tak cizí.

JaM

Chvilé, kdy se vrací lidskost

Recenze

Sci-fi témata nejsou na jevištích právě častým hostem. Nicméně, Soví zpěv, který podle novely Ivy Procházkové zdramatizoval Pavel Skála a soubor Všecky barvy ze ZUŠ F.L.Gassmanna z Mostu, ukázal, že budoucnost a problémy zautomatizovaného, odlidštěného světa lze na scéně sugestivně přiblížit i s minimem scénických prostředků.

V této nepříliš vzdálené budoucnosti má už každý dospělý poradce - umělou inteligenci, která se stává povinnou výbavou každého jedince, a tedy jakousi novou totalitou, nastoluje zcela nový typ fungování života. Lidskost se nepozorovaně, ale definitivně vytrácí. V rodině sice určité vztahy fungují, ale jsou to spíše mechanismy setrvačnosti. Otec se vytratil, matka pracuje dlouho do noci, a tak vlastně není nikdo, kdo by osmnáctiletému Arminovi podal pomocnou ruku, promluvil s ním. I když chodí jako jeden z mála na živé hodiny kreslení s živou učitelkou, ani tady nedochází k výrazným osobním kontaktům, vše zůstává jen na úrovni náznaku. A tak jediným skutečně živým autentickým člověkem je holčička Géza, která se chová bezprostředně a zatím nevnímá stereotypy chování dospělých, řeší věci, jako řešily děti v naší době.

To je výchozí situace příběhu, který se začíná odvíjet před očima diváků. Dělo se tak v bezprostřední blízkosti diváků na scéně Roškotova divadla, kde herci a diváci sdíleli jeviště a byli si vlastně na dosah. Na počátku postavy děje usedají na židle shromážděné na horizontu hrací plochy, s tím, že protagonisté střídavě vystupují na jakousi fiktivní předscénu. Děj nejprve naznačí situaci v rodině, a posléze ponechává hlavního hrdinu procházet tímto odcizeným světem budoucnosti a nechat si radit od AI. Ta je ztvárněna (ne)lidským chórem, nikoli jednotlivcem.

Je sympatické, že inscenace rezignovala na ilustrativnost kostýmů a prostředí. Všichni herci jsou vlastně v civilu, označení pro jednotlivé role pak jen drobnou odchylkou, rekvizitou (např. matčina zástěra zahraje symbolickou roli v příběhu, kdy ji Armin najde mrtvou). Podobně se děje s proměnou scénických prvků, ať už židlí, které slouží nejen na sezení, či jako podstavec pro živý model ve výtvarné

dílně, ale posléze se změnil v dveře, které poslouží jako vor, na němž Armin zachrání svou sestru; kyblíky s vodou, z nichž je v zdivočelé bouři na jevištěátku šplíchané voda, evokují protrženou přehradu. Jedinou opravdovou věcí, s níž se zde setkáme (a souvisí dozajista se spontáneitou holčičky Gézy, jsou skutečné chleby se šunkou, které připravuje a poté podává).

Vše ostatní pak už závisí na herectví sehraného týmu, v němž dominuje především sourozenecká dvojice Armin (Matěj Výborný) a Géza (Aneta Belejová), ale i všichni herci menších rolí podávají přesný výkon, a doslova slouží celku inscenace. Oproti předchozím viděným inscenacím patří tato ke klasičtějším tvarům, i když psychologickému herectví se vyhýbá. Odcizenost prostředí a doby je symbolizována tím, že hrdinové spolu nekomunikují, ale staví se čelem k hledišti a mluví přímo k divákovi. Teprve na konci - což je ve prospěch divácké katarze a naznačuje naději do budoucna - tři, kteří po pohromě zbyli, si konečně pohlédnou do očí. Je paradoxem, nicméně pravidlem, že teprve velké sdílené neštěstí (v tomto případě živelná katastrofa) přiměje lidi, aby se rozvzpomenuli na vlastní lidskost. To způsobí nečekané procitnutí. Poutavý příběh, který má jasné kontury, a směřuje odněkud někam, dokázal probudit celý soubor a zmobilizovat jej k přesné fungující souhře.

Jana Soprová

Vytrženo z diskuse

Myslela jsem si, že to bude nějaký nudný a při tom to bylo úžasný a vtipný a super.

Viděl jsem už dvě předchozí verze od tohoto souboru - tohle bylo nejčistší. *Představení mělo rychlé tempo a sypala se na nás spousta slov...* Tím, že ze začátku došlo k představení postav, neměla jsem problém. Nikdy jsem se před tím s touto předlohou nesetkala a přišlo mi to úplně v pohodě srozumitelné.

Ten text mi přijde hrozně dobře převedený z prózy na jeviště. Bavilo mě koukat na ty herce.

Zvuk deště - narůstá, je dobře, že samotná voda je až na konci.

Tak mě třeba mrzí, že to nebylo dřív.

Mně se to líbilo, velká voda přišla až ve vhodný čas.

Jana Soprová Neznám literární předlohu. Odečítala jsem pouze z inscenace. Vždy na divadle upřednostňuju příběh - tady jsem byla uspokojena. Příběh byl velice čitelný.

Dobře zvolené výrazové prostředky. 2043 - ne příliš daleká budoucnost. City se odcizují, vše je nahrazováno technikou a není to dobře - poznali jsme to i za covidové situace. Cenné téma jsem si pracovně nazvala Probuzení. Je zastoupeno holčičkou Gézou, která tam ztvárňuje lidskost, dokáže být ještě bezprostřední. Viděla jsem to očima toho čerstvě dospělého kluka, který v sobě nějaký cit má, ale doba mu to nedovoluje projevit. Dočkala jsem se i závěrečné katarze, kdy byl náznak, že ti tři se dají dohromady - jiskřička naděje do budoucna, že lidskost úplně nevymře.

Viktorie Čermáková Tady se všechno vyplatilo. Zkušenosti režiséra i souboru. Něco výjimečného. Prostředky, obsazení, práce z rekvizitami, rytmus, který je překotný a nenechá mě vydechnout, aby na konci to vydechnutí bylo tak markantní. Monolit, který ob stojí jakýmkoliv otázkám a pochybnostem.

Štěpán Pácl Je to imaginativní, sugestivní, což je na divadle to nejcennější. Forma byla pevná, ale dával tomu život herecký projev. Je tam vidět, jak úročíte své schopnosti. Bezprostřednost představitelky holčičky, zasazená do vnějšího strojového světa. Ona je katalyzátorem, že ten příběh dopadne dobře.

Jiřina Lhotská Přesně jsem věděla, kde jsem, kdo jsem a co se tam odehrává.

Zdá se mi strašlivě smutný, že se musí přivalit nějaká hrozná katastrofa, aby si byl člověk blíží.

Drobnost: není možné už ve scéně na malířské lekci exponovat, že Rebeka je důležitá, že už mezi nimi něco vzniká?

JaM

Nejlepší akrobaté světa

Reportáž ze semináře Zastavení v pohybu

Kapacita semináře je plně využita a proto mne překvapí, jak tichá a soustředěná bude následující pohybová hodina. Kdo by čekal pod slovem “pohybový” něco jako fitness trénink, byl by těžce zklamán, úvodní zadání spíše připomínají soustředěná východní cvičení (např. tai chi). Účastníci se pohybují diagonálně po tělocvičně, pomáhají si impulsy vycházejících z ramen - stačí rozhoupat ruce a ve správný moment využít odstředivou sílu k pohybu. Nejde o fyzickou sílu, spíše je důležitá soustředěnost. V tomto i následujících cvičeních je stěžejní především vyostřování hranice mezi pohybem a klidem. Stejně jako jakékoli divadelní představení, má i fyzická akce svůj začátek, vrchol a konec. Jak mi později vysvětlují účastníci, i v pohybu se dá zastavit a právě tyto chvíle se snaží v semináři hledat:

Čemu jste se věnovali předchozí dva dny?

Hledali jsme neutrální bod pohybu. Každý člověk má například jinou chůzi, někdo při chůzi dupe, jiný se kymácí ze strany na stranu. Snažili jsme se vymanit z těchto charakteristických pohybových zlovyků.

Čím se seminář liší od jiných pohybových workshopů?

Určitě je víc soustředěný. Nejsme “akční”, nejde o fyzický výkon.

Co jste si během semináře objevili?

Skvělá byla ta “technika” na smích a pláč! Při smíchu i pláči se totiž člověku přirozeně v rychlém tempu zvedá hrudník a toho jsme právě využili, akorát opačnou cestou. Nemuseli jsme plakat nebo se smát, jen jsme zrychleně dýchali - na jevišti to pak působí jako smích nebo pláč.

Po krátké pauze následují další pohybová cvičení zaměřující se na soustředěnost: například nemá varianta známé hry Cukr, káva, limonáda, čaj, rum, bum! nebo hra, jejíž název stojí za to si přečíst nahlas: Bablibiblibap.

Přesouváme se do pomyslné cirkusové arény - účastníci se rozdělí na dvojice a stávají se “nejlepšími akrobaty světa”, na což mají být také patřičně hrdi. Využívají předchozího nácviku párových cvičení, ve kterých šlo především o vyvážení a hledání těžiště mezi partnery.

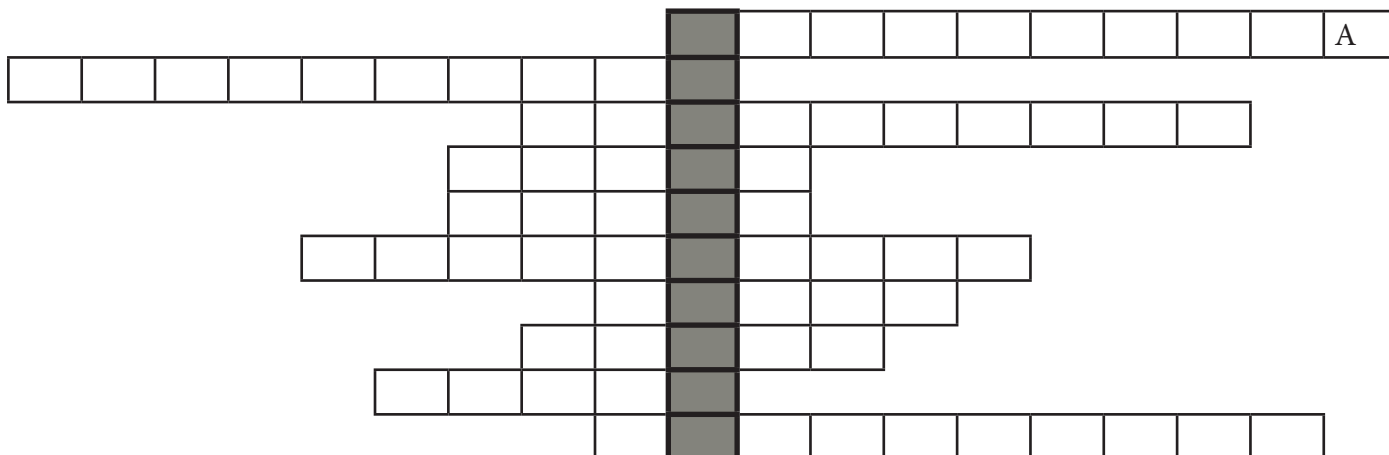
„V cirkuse často akrobatická čísla nejsou až tak náročná, jak by se na první pohled zdálo, ale projevují se v takové čistotě, že působí obtížně. U akrobatů nevidíte žádné škobrtání, jsou soustředění,” prozrazuje triky cirkusáků lektorka Halka Třešňáková.

Dvojice ve hře na akrobaty pokračují, stále předvádí “nejtěžší akrobatický kousek na světě”, tentokrát ale dostávají rozličná zadání - všechna mají být plněna jakoby mimoděk:

- 1) před představením jste se pohádaly, ale Kateřina si myslí, že vše vyžehlí tím, že vám dá pusu
- 2) jste manželé a Didi po své manželce hrozně touží, říká jí během představení nevhodně vášnivé věty, jí to přijde trapné a tak ho nenápadně okřikuje
- 3) při vystoupení máte hroznou chuť na svíčkovou, s partnerem si nepozorovatelně sdělujete, jak byste ji uvařili

Vrz

Křížovka

1. Kdo režíroval nejvíce představení na letošní Mladé Scéně?
2. S kým je dnes na titulce rozhovor?
3. Poznej osobnost podle emotikonů:
 😊 když oběhne třikrát kolem mosteckého jezera
 😡 když po představení mluví k souborům
 😞😞😞 když na diskusi vyslechne mírnou kritiku
4. Český překlad křestního jména baskytaristy Beatles?
5. Jaký je výklad jména Petr?
6. Kdo nереžíroval inscenaci Kolem a kolem z Mostu?
7. Krajínovotvorný útvar, kterého se ptáme, proč je lásky málo?
8. Slovo škála bez háčku?
9. Největší dramaťácký spamér na fb. #koroptyvihejno
10. Kdo se zaručeně bude ohrazovat proti tomu, že je celý dnešní zpravodaj téměř jen o něm?

Jelínkovo ok(n)o

Skálo, Skálo, v noci se mi zdálo,
že tři poslové Boží k nám přišli na oběd.

Jsem rád, že rýže došla u oběda.

Pionýrská hymna je nová Sára.

Zítra si Pavla Skálu užijí v Liberci.

Kdo páchá Mladou na Malý?

Honza Mrázek, Veronika Zárubová, Lenka Huláková, Jakub Jelínek,
Vítek Marušák, Vít Zborník, Jakub Hulák, David Slížek a další.

Neprochází jazikowou koregtůrou...